

Projektas „Tūkstantmečio Lietuva“. Piešia lopšelio-darželio „Čiauškutė“ vaikai. Aurelijos Valutytės nuotr.

Vaikų ir jaunimo parodos Prano Domšaičio galerijoje

Aurelija MALINAUSKAITĖ

1989 m. Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerijoje pradėta edukacinė veikla. 2002 m. vasario 7 d. atidarytas Meno pažinimo centras, kuriame įrengtos meno dirbtuvės praktiniams užsiėmimams. Čia mokiniai, darželinukai, susipažinę su galerijos ekspozicijomis, ilgalaikėmis parodomis, piešia, tapo, lipdo, taškuoja, karmo... Edukacinės programos adaptuojamos įvairioms amžiaus grupėms. Meno pažinimo centre yra erdvus ekspozicinis plotas skirtas parodoms. Prano Domšaičio galerijos darbuotojos nuolat kviečia darželius, mokyklas, jaunimo ir kt. centrus rengti parodas, įvairius meno projektus. Norinčių niekada netrūksta. Parodų autoriai – mokyklinio amžiaus vaikai, dailės studijos, meno mokyklos, dailės mokytojai ir kt. Savo kūrybą eksponavo Klaipėdos vaikų dailės mokyklos mokiniai ir mokytojai, Klaipėdos jaunimo centro dailės studijos – „Varsa“, „Kukutis“, „Fitodizaino studija“ jaunieji kūrėjai, Vydūno vidurinės mokyklos, mokiniai ir kt. Jau keletą metų vaikų ir jaunimo kūrybos parodos rodomos vienoje iš galerijos salių, esančių šalia Prano Domšaičio ekspozicijos. Galerijoje kasmet atnaujinami edukaciniai užsiėmimai, palaikomi ryšiai su įvairiomis ugdymo įstaigomis, ypač su meno mokyklomis, vykdomi bendri meno projektai. Šios veiklos rezultatas – vis besikei-

čiančios, kai kurios net tampančios tradicinėmis, vaikų kūrybos parodos. O juk parodos yra viena iš muziejaus gyvybinių veiklos sričių.

CHILDREN AND YOUTH EXHIBITIONS IN PRANAS DOMŠAITIS GALLERY

Aurelija MALINAUSKAITĖ

The publication introduces to the children and youth exhibitions organized in Pranas Domšaitis Gallery (Klaipėda) of the Lithuanian Art Museum during the 1st quarter of 2009. All exhibitions could be described as genre and thematic expositions representing the young artists from differentiated education establishments. The exhibitions brought together many interesting young creators. It has been the result of the public relations of the gallery with the education establishments of Klaipėda County, joint educational art projects, most of which were dedicated to the Millennium of Lithuania. Among the most interesting events were: the exhibition “Reflection of Ukrainian motifs photography” by Klaipėda Children and Youth Club “Žuvėdra”; the educational project “Millennium Lithuania” by Art Cognition Centre of P. Domšaitis Gallery and Klaipėda special kindergarten “Čiauškutė”; the project “Millennium Lithuania in the eyes of a child” by the Art Department of Stasys Vainiūnas Music School in Palanga; the creative project “The fan – a tribute to wind” by Pranas Domšaitis Gallery, Museum of Miniatures and the Sea Cadets School of Liudvikas Rėza in Juodkrantė; competition-exhibition of children and schoolchildren ceramic works “As much you give, so much you leave behind you” organized by the Schoolchildren Self-expression Centre in Klaipėda; the exhibition of works of the national competition of schoolchildren’s artistic projects “The book of the Millennium of Lithuania” organized by Klaipėda Martynas Mažvydas Secondary School.

Per 2009 metų I pusmetį galerijoje buvo parengtos 7 vaikų bei jaunimo parodos.

Klaipėdos vaikų ir jaunimo klubo „Žuvėdra“ dalyvių paroda „Ukrainos motyvų atspindys fotografijoje“, skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti, galerijos Meno pažinimo centre veikė 2009 m. sausio 19 d. – vasario 28 d. Vaikų ir jaunimo klubas „Žuvėdra“ yra papildoma ugdymo įstaiga, veikianti kaip vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymo ir organizuoto laisvalaikio centras. Klubą lanko vaikai nuo 3 iki 18 metų. Jame nemažai dėmesio skiriama lietuvių, ukrainiečių ir rusų tautų tradicijoms. Klubas „Žuvėdra“ bendrauja su Ukrainos Kijevo miesto panašaus pobūdžio vaikų ir jaunimo organizacija, su kuria keičiasi meninėmis programomis, parodomis.

Klaipėdos vaikų ir jaunimo klube veikia fotostudija „Akimirka“. Čia mokoma fotografuoti ir daryti nuotraukas. Lankantys studiją rengia parodas Klaipėdos miesto bibliotekose, mokyklose. Etnodizaino studijoje „Trojanda“ mokomasi dizaino pagrindų, studijuojamos ukrainiečių ir kitų tautų liaudies tradicijos.

Prano Domšaičio galerijos Meno pažinimo centre buvo eksponuoti minėtų studijų vaikų kūrybos darbai. Fotografijų autoriai fotostudijos „Akimirka“ 12–16 metų vaikai bei jaunimas. Tai Vadimas Kornienko, Aleksejus Nežinas, Genadijus Neževenko, Artūras Ivanenko, Marija Volkova, Anastazija Kamarenko. Jų darbų vadovas – mokytojas Vasilijus Gontaras. Jaunųjų kūrėjų fotografijose dominavo gamtos motyvai. Nuotraukoms rėmelius padarė etnodizaino studijos „Trojanda“ vaikai. Jie iš pagaliukų, džiovintų augalų sukurtus rėmelius pritaikė fotografijoms. Darbų autoriai Olga Jefimova, Jelizaveta Lemeseva, Greta Mišeikytė, Ana Piliūtė, Ana Michno, Andrius Chabibulinas, Laura Ramašauskaitė, Natalija Komisarova. Penktokų–šeštokų darbų vadovė – vyr. mokytoja Jelena Michno. Parodos atidarymo metu studijų vaikų ir jaunimo klubo „Žuvėdra“ nariai dainavo lietuviškas, ukrainietiškas dainas.

Prano Domšaičio galerija nuolat rengia bendrus meno edukacinius projektus su įvairiomis Klaipėdos apskrities ugdymo įstaigomis. 2009 m. vasario–kovo mėn. galerijos Meno pažinimo centras ir Klaipėdos specialusis lopšelis-darželis „Čiauškutė“ įgyvendino edukacinį projektą „Tūkstantmečio Lietuva“, skirtą Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui.

Projekto dalyviai, 23 vaikai, vadovaujami darželio pedagogių ir galerijos muziejininkų, atrinko Lietuvos vietovių simbolius ir kūrė erdvinę kompoziciją. Iš įvairaus dydžio kartono lakštų buvo sukurta spalvinga kompozicija, kurioje pavaizduoti svarbiausi Lietuvos istoriniai miestai ir gimtoji Klaipėda. Čia ir Vilnius, ir Katedra, geležinis vilkas, Kaunas, Trakai, Kryžių kalnas ir Lietuvos pajūris. Vaikai žaismingai pavaizdavo jiems artimus ir viliojančius dalykus: laivus, akvariumą, Jūrų muziejuje gyvenančius delfinus, „Akropolį“. Kompoziciją užbaigia septynios vėliavos. Jose atskirai po vieną nutapytos Lietuvos vardo raidės.

Projektas „Tūkstantmečio Lietuva“ buvo pristatytas tėvams. Lopšelio-darželio „Čiauškutė“ auklėtiniai skaitė Lietuvai skirtas eiles, dainavo ir šoko. Po pristatymo vaikų sukurta erdvinė kompozicija buvo eksponuojama Prano Domšaičio galerijos hole. Ji buvo rodoma iki 2009 m. vasaros pabaigos.

Kitas stambus bendras LDM Prano Domšaičio galerijos, Miniatiūrų muziejaus ir Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos kūrybinis projektas „Vėduoklė – vėjui duoklė“ buvo pristatytas gegužės 30 d. Miniatiūrų muziejaus kiemelyje Juodkrantėje. Mokiniai iš įvairių medžiagų kūrė erdvines kompozicijas, kuriose vyravo vėduoklės

gamtoje motyvai. Muziejuje buvo atidaryta fotografijų ir eskizų paroda, pristatanti projekto kūrybos procesą.

Prano Domšaičio galerijoje balandžio mėn. buvo parengta dar viena paroda, skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui. Palangos Stasio Vainiūno muzikos mokyklos Dailės skyriaus mokiniai suorganizavo projektą „Tūkstantmečio Lietuva vaiko akimis“. Jame dalyvavo 60 mokinių, projektui vadovavo mokytoja ekspertė Lendrūna Moncevičienė. Projekto tikslas buvo skatinti vaikų kūrybiškumą bei norą susipažinti su Lietuvos kultūros ir istorijos paveldu; puoselėti lietuvių liaudies meno tradicijas, skiepyti meilę Tėvynės gamtai. Parodai atrinkti geriausi 22 mokinių pastele, akrilo dažais, aliejinėmis kreidelėmis, tušu atlikti darbai. Kūrinių autoriai – Guoda Korsakaitė, Agnė Valatkaitė, Kazimieras Vanagas, Monika ir Kotryna Griciūtės, Povilas Mačijauskas, Miglė Simonaitytė, Radvilė Balsytė ir kiti. Mokinių piešimo ir tapybos darbuose vyravo temos: Lietuvos istorijos asmenybės ir įvykiai, Palangos krašto kultūros, istorijos, architektūros objektai, lietuvių liaudies menas ir jo interpretacijos. Paroda pulsavo patriotiškumo bei pilietiškumo dvasia.

Jaunieji Palangos dailininkai sėkmingai dalyvauja respublikiniuose ir tarptautiniuose vaikų piešinių konkursuose, parodose, organizuoja integruotus dailės ir muzikos projektus.

Galerijos Meno pažinimo centre 2009 m. balandžio–gegužės mėn. veikė Klaipėdos jaunimo centro dailės studijos dalyvių „Varsa“ Kamilės Stašytės ir Vytenio Jokubausko kūrybos paroda „Mūzos pavilioni“. Dailės studijos „Varsa“ (vadovė Loreta Laurinavičienė) vaikai

Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijos mokinių kompozicija „Žuvų sodas“ keramikos darbų parodoje. A. Malinauskaitės nuotr.

Parodos „Kiek duodi – tiek tavęs lieka“ atidarymo akimirkos. Kristinos Jokubavičienės nuotr.

Paroda „Lietuvos tūkstantmečio knyga“. A. Malinauskaitės nuotr.

nuolat dalyvauja parodose, respublikos ir tarptautiniuose vaikų kūrybos konkursuose, pelno daugybę apdovanojimų.

Jaunųjų dailininkų K. Stašytės ir V. Jokubausko paroda „Mūzos pavilioni“, surengta atsisveikinimo su studija proga. K. Stašytė (13 metų) studiją lanko penkerius metus. Piešti yra didžiausias jos pomėgis, be jo jaunoji kūrėja neįsivaizduoja savo gyvenimo. K. Stašytės darbai atlikti aliejinėmis kreidelėmis, kai kuriuose panaudota mišri technika.

V. Jokubauskas (11 metų) ne tik piešia, bet ir lanko J. Karoso muzikos mokyklą. Dailė berniukui svarbiau. Jis piešia taip pat aliejinėmis kreidelėmis, darbuose pavaizduoti objektai apibendrintų formų.

Jau kelinti metai Klaipėdos moksleivių saviraiškos centras organizuoja miesto vaikų ir mokinių keramikos darbų konkursus. Jų metu atrinkti darbai eksponuojami Prano Domšaičio galerijos Meno pažinimo centre. Šiemet parodoje „Kiek duodi – tiek tavęs lieka“, skirtoje Lietuvos vardo tūkstantmečiui, dalyvauja įvairių Klaipėdos miesto ugdymo įstaigų nuo penkerių iki devyniolikos metų amžiaus vaikai bei jaunimas. Tai Vydūno vidurinės (mokytoja Kristina Mickevičienė), Prano Mašiotų (mokytoja Daiva Ložytė), Maksimo Gorkio (mokytoja Natalija Sviderskaja), „Verdenės“ (mokytojas Raimondas Prikockis) pagrindinių mokyklų; Eduardo Balsio menų (mokytoja Jūratė Kavaliauskienė), Hermano Zudermano (mokytoja Rita Valaitienė), „Žemynos“ (mokytoja Giedrė Pulokienė) ir „Žaliakalnio“ (mokytoja Larysa Ivanova) gimnazijų mokiniai. Parodoje eksponuojami nevalstybinės specialiosios pagrindinės mokyklos „Svetliučik“ mokinių (vadovė Valentina Frolova) ir lopšelio-darželio „Pumpurėlis“ vaikų (vadovė Lilija Jankauskienė) darbai. Moksleivių saviraiškos centrui atstovauja keramikos studija „Žiezdrė“ (mokytoja Vida Daukšienė).

Moksleivių saviraiškos centro mokiniai įgyvendino projektą „Tautinis kostiumas“, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Jame dalyvavo Klaipėdos ir Kretingos meno mokyklos (mokytoja Lina Nikartienė) mokiniai. Parodoje buvo eksponuojami šeši šio projekto metu sukurti keramikos darbai.

Jaunųjų kūrėjų keramikos darbų parodoje pateikti labai įvairūs

darbai: reljefinės įrėmintos kompozicijos, dekoratyvios skulptūrėlės, jų kompozicijos, dekoratyvinės lėkštelės, dekoratyvinės plokštelės ir t. t. Beveik visi kūrėliai glazūruoti, kai kurie ypač spalvingomis glazūromis. „Žemynos“ gimnazijos mokinių kompozicijai „Žuvų sodas“ buvo įteiktas Klaipėdos „Baroti“ galerijos prizas. Paroda Prano Domšaičio galerijoje veikė gegužės 7–26 d.

Klaipėdos Martyno Mažvydo pagrindinė mokykla respublikinį mokinių meninių projektų konkursą „Knyga“ organizuoja devinti metai. Konkursui pateikti moksleivių darbai Prano Domšaičio galerijos Meno pažinimo centre eksponuojami jau penktą kartą. Šiemet gegužės 8 d. buvo atidaryta paroda ir įteikti konkurso diplomai. Konkurso tikslas – skatinti moksleivius domėtis knyga ir jos kūrimo procesu, ugdyti moksleivių meninius sugebėjimus, išradingumą. Dalyvauti jame buvo kviečiami dailės mokytojai ir 5–12 klasių mokiniai.

Kiekvienais metais konkursas „Knyga“ turi vis kitą temą. 2009 m. konkurso tema – „Lietuvos tūkstantmečio knyga“. Pagal konkurso nuostatus buvo vertinama kūrybinio darbo forma ir idėja, o ne turinys, dalyviai buvo kviečiami naudoti kuo įvairesnes medžiagas (stiklą, medį, dažus, popierius, audinius ir kt.).

Moksleiviai iš Vilniaus, Alytaus, Klaipėdos, Šiaulių, Palangos, Kretingos, Ignalinos, Švenčionių, Varėnos, Druskininkų, Užvenčio; Šiaulių, Kupiškio, Klaipėdos, Plungės rajonų miestelių ir kt. vietovių pateikė konkursui 145 kūrinius. Didesnioji dalis jų išlaiko tradicinę knygos formą, kiti – erdviniai, skulptūriniai darbai, įvairios kompozicijos. Knygos konkursas visada skatino jaunosius kūrėjus ieškoti netradicinių sprendimų, ypač renkantis medžiagas. Šių metų tema „Lietuvos tūkstantmečio knyga“ paskatino moksleivius prisiminti Lietuvos istoriją, jos svarbiausius įvykius, mūsų valstybės heraldiką, ženklus; kurti savus Lietuvos vaizdinius, drąsiai fantazuoti ir eksperimentuoti.

Darbai buvo vertinami pagal tris amžiaus grupes: 5–7 klasės., 8–10 klasės ir 11–12 klasės; atsižvelgiama į kūrybinio darbo meninę išvaizdą, originalumą, estetiškumą, užbaigtumą. Projekto parodos pristatymo metu dalyviams buvo įteikti organizatorių ir rėmėjų (LR švietimo ir mokslo ministerija, Klaipėdos apskrities viršininko administracija, Klaipėdos miesto savivaldybė, Klaipėdos Adomo Brako dailės mokykla, Klaipėdos apskrities levos Simonaitytės viešoji biblioteka, leidybos grupė „Druka“, LDM Prano Domšaičio galerija) diplomai, įvairūs prizai.

Parodoje išsiskiria diplomus pelnę darbai: Rūtos Drakšaitės „Istorijos lobis“, Gedimino Kiaunės „Baltų knyga“, Aldonos Žitkutės „Atminties knyga“, Kristinos Bričkutės „Rugiapjūtė“, Simonos Rada- vičiūtės „Praeities uždangą atskleidus“ ir kt.

Visą vasarą galerijoje veikė Klaipėdos „Vaivorykštės tako“ pagrindinės mokyklos mokinių kūrybos paroda. Joje buvo eksponuojami gausu, aliejinėmis kreidelėmis, tušu, flomasteriais, mišria technika atlikti vaikų darbai.

Prano Domšaičio vaikų ir jaunimo parodas, vykusias per 2009 m. I pusmetį, galima apibūdinti, kaip reprezentuojančias įvairių ugdymo įstaigų jaunosius kūrėjus; kaip žanrines bei temines parodas. Jų gausą ir įvairovę lėmė galerijos viešieji ryšiai su Klaipėdos apskr. švietimo įstaigomis, bendri meno edukaciniai projektai. Jau kelinti metai formuojasi tradicija rengti ugdymo įstaigų organizuojamų meno konkursų dalyvių parodas. Tad jaunųjų kūrėjų, besieksponuojančių Prano Domšaičio galerijos Meno pažinimo centre, ratas vis labiau plečiasi. ■